

ROSTRA

1/2006

YHTEYSTIEDOT

Symposion ry.
Klassillisen filologian
opiskelijayhdistys
Antiquitas
Päärakennus 5 krs.
Fabianinkatu 33
00014 Helsingin yliopisto

Rostra 1/2006
37. vuosikerta, tammikuu 2006
www.helsinki.fi/jarj/symposion/rostra

päätoimittaja: Elina Salminen

toimittajat: Laura Aho
Jari Klemetti
Lauri Kälviäinen
Konsta Lapinoja
Anna Majanen
Jens Nilsson
Mikko Ojala
Tuomo Virolainen

taitto: Maija Holappa

painos: 100 kpl
Picaset Oy, Helsinki
ISSN 0780-315X

SISÄLLYS

Pääkirjoitus <i>Jari Klemetti</i>	3
Aquincum - Unkarin Pompeji <i>Laura Aho</i>	4
Papyrustutkimus <i>Elina Salminen</i>	8
Etymologeion <i>Lauri Kälviäinen</i>	10
Homeridit <i>Tuomo Virolainen</i>	11
Rome: Total War <i>Lauri Kälviäinen</i>	14
Laulunsanoja <i>Martti Leivo & Hilla Halla-Aho</i>	17
Henkilökunnan haastattelu <i>Maija Pohjanpalo</i>	18
Pikku-uutiset	19
Kannen kuva: <i>Elina Salminen</i>	

PÄÄKIRJOITUS

Uuden vuoden alku tarjoaa aina uusia mahdollisuuksia muutokseen ja tilaisuuksia kasvuun. Mitä lupauksia tulinkaan taas tehneeksi uutenvuotena? Lupasinko keskittyä utterammin opintoihini? Uudistaa otettani elämään? Muistaa useammin ystäviäni? Vielä mitä! Lupauduin jatkaamaan Symposionin puheenjohtajana. Puheenjohtajan pestin uusimisessa on kuitenkin se plussapuoli, että pääsen julkisesti tunnelmoimaan muisteloilla kuluneesta toimikaudesta ja peilaamaan niitä tulevan vuoden tavoitteisiin.

Viime vuonna Symposion astui pitkän askelen keski-ään tiellä. 45-vuotisjuhluvuosi huipentui marraskuussa juhlanäyttelyyn sekä vuosijuhliin, mutta nämä olivat vain huippuna vuoden uurastuksesta. Ei toiminta ollut kuitenkaan pelkkää raatamista. Kulunutta vuotta voi kuvailla eritoten monipuoliseksi – kuuluihan siihen suorastaan ennenkuulumattoman runsaasti kulttuuritarjontaa elokuvien, oopperan, teatterin sekä näytelyiden muodossa puhumattakaan Tukholman ja Hämeenlinnan ekskursionista. Juhlatoiminta oli oma lukunsa: 45-vuotisjuhlien lisäksi juhlimme Lupercaliaa (perinteisen vaisusti), Floraliaa (epäonnekkaiden tähtien alla), Ludeja (näkyipä mukana druidikin: ”bar-bar”) ja pahnanhimmisena Saturnaliaa toga-bileiden tunnelmissa. Lisäväriä tähän kirjoon tarjosivat mukavasti vielä symposionlaisten kotonaan järjestämät erilaiset tilaisuudet

kotibileistä suklaakerhoon. Iloisena merkkinä voi myös mainita fuksien aktiivisen osallistumisen syksyn aikana. Onnistuneesta vuodesta on kiittäminen kaikkia symposionlaisia, mutta erityisesti niitä ihmisiä, jotka ovat pistäneet peliin vapaa-aikansa – ja hermonsansa. Mielestäni tämä on ollut merkki aidosta välittämisestä ja siitä, että Symposionin toiminta koetaan mielekkääksi ja tärkeäksi.

Kun nyt paljon resursseja vaatinut juhluvuosi on takana, voikin ryhtyä miettimään alkavaa toimikautta. Vaikka voimavaroja tänä vuonna säästyykin jokapäiväisen toiminnan ja juhla järjestelyjen ohella myös muuhun, ovat haasteet kaltaisemme erikoistuneen aineryhmän pienelle ainejärjestölle alati samat: vähäinen jäsenmäärä, niukat kontaktit muihin järjestöihin ja tiukkeneva rahoituspolitiikka HYY:n taholta aiheuttavat varmasti harminaihetta jatkossakin. Tämän kauden tavoitteista tärkeimpänä näen vanhojen yhteyksien vahvistamisen ja uusien muodostamisen. Köyden päähän onkin jo avattu vieraillemalla Jyväskylässä joulukuun alussa. Tulevan vuoden aikana pääsemme toivottavasti käymään Turussakin ja näemme myös kollegojamme täällä pääkaupungissa. Pyrkimyksenä on myös avata väyliä yhteistyöhön muiden helsinkiläisten järjestöjen kanssa.

Hallitukseen on valittu sekä vanhoja konkareita että nuoria innokkaita symposionlaisia. Myös Rostran

toimitus on uudistunut ja laajentunut: kädessäsi arvioitavaksi uuden toimituskunnan ensimmäinen tuotos. Vaikka tämän vuoden viranhaltijat onkin paperilla osoitettu, ovat kaikki tietenkin tervetulleita tuomaan oman lisävärinsä niin Symposionin kuin Rostrankin toimintaan. Uudet ideat ovat aina yhtä tervetulleita - eikä

ylimääräisestä käsi- tai aivopuoliskoparista ole koskaan haittaa! Kaikki innolla mukaan jatkamaan Symposionin pitkiä perinteitä, jotta pääsemme vielä juhlimaan sitä 50. juhlavuottaakin.

Jari Klemetti
Symposionin puheenjohtaja

AQUINCUM – UNKARIN POMPEJI

Vuonna 1879 Aquincumissa aloitettiin systemaattiset kaivaukset. Ne aloitettiin Csiga-kukkulalta, missä toinen Aquincumin amfiteattereista sijaitsee. 1885 pidettiin ensimmäinen kaivauksilta löytyneiden esineiden näyttely Unkarin kansallismuseossa. Osaksi tämän näyttelyn suuren suosion, esineiden määrän sekä löytöjen saaman kansainvälisen huomion vuoksi päätettiin Aquincumiin perustaa oma museo, joka avattiin 10.5. 1894. Museon perustaja ja johtaja oli Bálint Kuzsinszky, joka oli johtanut kaivauksia vuodesta 1882. Hän kutsui Aquincumia Unkarin Pompejiksi.

1881 kaivaukset aloitettiin Papföldin alueella, jossa sotilasleirin (*castrum*) ja siihen liittyneen kaupungin (*canabae*) oletettiin sijainneen. Bálint Kuzsinszky'n alaisuudessa tutkittiin forumeita, ja hän identifioi katuja sekä rakennuksia. 1910–1913 päästiin tutkimaan käsityöläisten kortteleita kiitos alueella tehtävien rakennustöiden. Ensimmäisen maailmansodan

jälkeen nuori arkeologi Lajos Nagy keskittyi kaupungin ulkopuolisiin kohteisiin ja aloitti kaivaukset, joissa löytyivät sotilasamfiteatteri, kristillinen kappeli, suuret sotilaille tarkoitettut termit, linnoitus sekä roomalainen villa. Tärkein hänen löytämänsä ja identifioimansa kohde oli kuitenkin kelttiläinen kaupunki, Eraviscus, joka sijaitsi Gellertin kukkulalla ja oli alueen keskus ennen roomalaisaikaa.

Kaivauksissa on löytynyt paljon sotilaselämään liittyviä esineitä, kuten aseita, kilpiä, kypäriä sekä rintapanssareiden kappaleita. Alueelta on myös löydetty paljon reliefejä ja piirtokirjoituksia, joista suurin osa on julkaistu C.I.L.:ssa (Vol.III). Aquincumin museossa ja Unkarin kansallismuseossa on yksi Euroopan suurimmista lapidariumeista, johon kuuluu n. 1000 inventoitua esinettä, erityisesti hautastelejä, votiiviesineitä sekä sarkofageja. Erityisesti kylpylöistä ja rikkaiden perheiden asuintaloista on löydetty myös lattiamosaiikkeja ja

seinämaalauksia. Erikoisin esine löydettiin paloaseman kellarista: ainoat antiikin ajalta tunnetut urut, jonka jäänteet ja toimiva kopio ovat Aquincumin museossa. 1960-, 70- ja 80-luvuilla tutkimuksia jatkettiin lähinnä pelastuskaivausten ja rakennusten rekonstruoinnin muodossa. Kaivaukset jatkuvat edelleen.

KELTEISTÄ KEISAREIHIN

Keltiläiset heimot asettuivat Tonavan rannoille nykyisen Budapestin alueelle 200-luvulla eKr. Roomalaiset kuitenkin rakensivat alueelle ensimmäisen laajemman siirtokunnan valloitettuaan nykyisen Länsi-Unkarin (Transdanubia) ja Tonavan itäpuolella olevan keltiläisen siirtokunnan nimeltä Ak-Ink, josta Aquincum sai nimensä. Octavianus rauhoitti Pannonian alueen 35 eKr. 9 jKr. sii-

tä tuli provinssi, joka jaettiin läntiseen Pannonia Superioriin ja itäiseen Pannonia Inferioriin. 41–54 jKr. viidensadan miehen ratsuväki saapui alueelle ja vuoteen 89 mennessä Aquincumissa oli kuudentuhannen miehen sotilasleiri aikaisemmin alueelle tulleiden auxiliajoukkojen leirin läheisyydessä. Myöhemmin Pannonia Superiorissa oli kolme legioonaa ja konsularivoinen käskynhaltija. Pannonia Inferiorissa oli yksi legioona ja preetorinarvoinen käskynhaltija. Legioonien tehtävä oli turvata Rooman valtakunnan rajaa ja limestä jatkuvilta barbaarien hyökkäyksiltä.

Vuonna 106 jKr. keisari Trajanuksen kaudella Aquincumista tuli Pannonia Inferiorin provinssin pääkaupunki, josta provinssin käskynhaltija johti valtakuntaansa. Tämä johti sotilaskaupungin syntyyn leirin ympärille sekä Aquincumin siviilikaupungin

vilkkaaseen kehittymiseen. Hadrianus toimi Pannonia Inferiorin käskynhaltijana ennen kuin hänestä tuli keisari. Keisarina hän antoi alueelle municipiumin oikeudet 118 jKr. Keisari Septimius Severus teki siitä kolonian vuonna 194 ja siitä tuli alueensa taloudellinen keskus, mikä johti asukasluvun nousuun. Kaupungissa asui lähinnä roomalaistunutta alkuperäiskansaa sekä roomalaisia veteraaneja perheineen.

Diocletianuksen hallintouudistuksen jälkeen Aquincumista tuli vuonna 294 jKr. yksi neljästä ns. Valerianuksen provinssin osasta. Vuonna

294 jKr. rakennettiin myös linnoitus Tonavan rannalle. Sen tehtävänä oli vartioida rajoja ja joenylityspaikkoja. Lähes jokaisen 50-luvun jKr. ja 300-luvun lopun välillä vallassa olleen keisarin kerrotaan käyneen Aquincumissa. Nimitettiin Aquincumissa yksi keisarikin; sotilaat huusivat augustukseksi keisari Valentinianus II (375–392) Aquincumissa hänen ollessaan vasta neljävuotias.

Roomalaisethallitsivat Aquincumia neljä vuosisataa ja parhaimmillaan sen asukasluvun on arveltu olleen 20 000 – 30 000. 300-luvun lopulla alkoi kaupungin asukasluku laskea barbaarien hyökkäysten vuoksi. 400-luvulla roomalaiset joutuivat evakuoimaan kaupungin idästä tulleiden germaanien ja hunnien hyökkäysten takia.

KAHDEN KAUPUNGIN KAUPUNKI

Aquincum muodostui sotilasleiristä sekä sen ympärille muodostuneesta kaupungista ja siviilikaupungista, joilla molemmilla oli omat amfiteattereit ja kylpylät. Tällä hetkellä näkyvissä olevat rauniot käsittävät noin kolmasosan Aquincumin siviilikaupungista ja ne ajoittuvat 100- ja 200-luvun vaihteeseen. Aquincumissa ei ole merkkejä kaupunkisuunnittelusta vaan sitä säätelee alueen geografia sekä aikaisemmat rakennukset ja arkkitehtuuri. Viemärijärjestelmä, akveduktit, suuret hypokaustilla lämmitettävät termit, ikkunalasit ja kivettyt kadut osoittavat, ettei Aquincum ollut pelkkä kylänpahanen.

Kaupungin muurissa on linnakkeita länsisivulla sekä portit pohjoisella, eteläisellä ja läntisellä sivulla. Muurin ulkopuolella kaupungin pohjois-

puolella sijaitsee ovaalinmuotoinen amfiteatteri sekä gladiaattorikoulu ja länsipuolella akveduktit. Aquincumin suhteellisen pieneltä forumilta on identifioitu keisarille omistettu pyhäkkö, basilika, kuuria, suuret julkiset termit ja kauppoja (*tabernae*). Syrjässä pohjois- ja kaakkoisosissa kaupunkia olivat käsityöläisten pajat. Syrjässä keskustasta sijaitsivat myös varakkaiden perheiden asuintalot, joissa oli yksityiset pikku temppelit ja mosaiikein koristellut kylpyhuoneet.

Savenvalajat työskentelivät suurimpien teiden varsilla ja Tonavan rannalla. 200-luvun alussa itä-länsisuuntaisen tien, joka toimi pääväylänä Tonavalle, tärkeys korostui, mikä viittaa tällä linjalla käytävän kaupan lisääntymiseen. Samoihin aikoihin rakennettiin forumin lähistölle lihatori (*macellum*). 200-luvulla kaupungin asukasluku ja merkitys tuntuivat kasvavan, mistä kertovat entistä tiiviimpi rakentaminen kaupungissa sekä sen ulkopuolelle rakennettu asuinalue ja iso majatalo, jossa oli kylpyläsiipi. Sekä asuinalueen talot että majatalo oli koristeltu mosaiikein ja seinämaalauksin. Kaupungin ympärillä sijaitsi maataloja ja käsityöläisten taloja. Hautausmaat sijaitsivat kaupungista ulos johtavien teiden varsilla kuten tavallisesti roomalaisissa kaupungeissa.

JUMALTEN LUVATTU MAA

Kulttuurisia vaikutteita Aquincumiin tuli alussa Italiasta ja Reinin alueelta sekä myöhemmin idästä. Myös alueen alkuperäisväestö vaikutti kaupungin kulttuuriin läpi roomalaisajan. Vaikka Aquincum oli Pannonian provinssin pääkaupunki ja alueen talou-

dellinen keskus, se oli ensisijaisesti sotilaskaupunki ja, kuten muuallakin valtakunnassa, siellä vallitsi uskontojen sekasotku. Vanhat jumalat ja mytologia pitivät edelleen pintansa, mutta olivat menettäneet merkitystään erityisesti Italian ulkopuolella ja legioonalaisten keskuudessa. Idästä tulleet ns. mysteeriuskonnot lisäsivät suosiotaan nimenomaan paikoissa kuten Aquincum, jossa esimerkiksi Mithraan kultti oli suosiossa. Mithraan kultti vaati kuuliaisuutta ja oli hierarkkinen uskonto, joka hyväksyi jäsenikseen vain miehiä. On sanomattakin selvää, että kultti oli suuressa suosiossa sotilaiden keskuudessa. Aquincumista onkin löytynyt neljän Mithraeumin jäännökset sekä Mithraan kulttipatsaita.

Myös kristinuskolla oli kannattajia kaupungissa, ja kaupungin ulkopuolelta onkin löydetty varhaisen kristillisen kappelin jäännökset noin vuodelta 360 jKr. Luonnollisesti myös roomalaiset kultit ja jumalat sekä kelttiläiset jumaluudet pitivät pintansa. Alueelta on identifioitu ainakin Fortunan, Apollonin, Aesculapiuksen, Hygieian, Sironan, Silvanuksen ja Sol Invictuksen pyhäköt sekä alkuperältään todennäköisesti kelttiläisen ja gallialaisen jumalattaren Eponan alttari sekä Juppiterille, Junolle ja Minervalle omistettu etrusko-itaalinen temppeli. Kaupungin länsipuolella amfiteatterin lähellä sijaitsi freskoilla koristeltu Nemesiksen temppeli, jonka kulttipatsaasta ja alttarista on löydetty osia.

Laura Aho

HUIPPUYKSIKÖN PROJEKTIT

OSA 1: POPYRUSTUTKIMUS

Klassillisen filologian laitoksella toimii Suomen Akatemian ja Opetusministeriön tuema huippuyksikkö. Yksikkö perustettiin vuonna 2000, ja siihen kuuluu tällä hetkellä viisi projektia. Näistä kolmea johtaa Jaakko Frösén. Rostran seuraavissa numeroissa kerrotaan hänen koordinoimastaan tutkimuksesta Aaroninvuorella sekä Aleksandrian ortodoksisen patriarkaatin kirjastossa. Tässä haastattelussa keskitytään projekteista ensimmäisenä aloitettuun ja kenties parhaiten tunnettuun eli popyrustutkimukseen.

Popyrustyöryhmä aloitti julkaisutyönsä Helsingin yliopistossa jo professori Henrik Zilliacuksen aikana vuonna 1969. Vuonna 2000 siitä tuli huippuyksikön runkoprojekti. Tutkittavien popyrusten kirjo on suuri. Tutkijat uurastavat hiiltyneen materiaalin, muumiokartonkien sekä jo valmiiksi konservoitujen popyrusten parissa. Tutkittavaa aineistoa on Helsingin lisäksi etupäässä Wienissä, Kölnissä, Lontoossa, Budapestissa ja osa Jordaniassa. Näin erilaisille lähteille voi vaikuttaa vaikealta keksiä yhdistävää punaista lankaa, mutta yksi projekti on johtanut loogisesti toiseen.

- Ensimmäiseksi julkaistiin Englannista lainaksi saatuja Oksyrhynkhoksen tekstejä ja vuodesta 1975 lähtien tutkittiin Wienin Kansalliskirjaston popyruskokoelmia, koska materiaali oli julkaisematonta eikä Itävallassa silloin ollut omia tutkijoita työtä tekemään. Wienissä saatiin myös kosketus konservointiin paikallisen konservattorin työtä seuratessa, Frösén kertoo.

- Muumiokartongit olivat houkutteleva kohde, koska niitä purkamalla oli mahdollista päästä käsiksi ei pelkästään julkaisemattomaan vaan

myös täysin tuntemattomaan materiaaliin. Pienen syrjäisen laitoksen on yleensä vaikea päästä ensimmäisenä tutkimaan uutta ja tärkeää materiaalia.

Frösén on kehittänyt uusia menetelmiä niin muumiokartonkien kuin hiiltyneiden popyrustenkin konservoimiseksi. Koska innostusta menetelmien opettelemiseen ei tunnu maailmalta löytyvän, voi Suomella sanoa olevan monopoli näiden tekstien esiin tuomisessa.

- Petran arkiston löydyttyä meidän on täytynyt keskittyä sen pelastamiseen, koska ilmasto-olosuhteet tuhoaisivat muuten materiaalin. Meillä onkin nyt kädet täynnä hiiltyneiden popyrusten kanssa – toivottavasti uusia löytöjä ei tehdä lähitulevaisuudessa, Frösén naurahtaa.

Petran popyrusarkisto oli poikkeuksellinen löytö. Useimmiten tekstikatkelmat ovat säilyneet erittäin huonossa kunnossa jätetunkioissa, harvemmin esimerkiksi ruukkuihin piilotettuina tai vainajien kanssa haudattuina. Frösénin mukaan popyrusten olennainen anti onkin niiden antama kuva tavallisen ihmisen arkielämästä.

- Muumiokartonkien ja hiiltynei-

den papyrusten tekstit ovat usein asiakirjoja, kirjeitä tai kirjallisia lähteitä. Kirjalliset lähteet tarjoavat varhaisia versioita jo tunnetuista teksteistä tai täysin uutta materiaalia. Asiakirjat ja kirjeet taas kertovat tavallisen ihmisen arkielämästä, josta muut lähteet usein vaikenavat. On myös mielenkiintoista vertailla samasta muumiokartongista löytyneitä kreikan- ja egyptinkielisiä tekstejä.

Tutkimukseen osallistuvat sekä jo yliopiston viroissa työskentelevät että opiskelijat. Myös valintaperusteet ovat akateemisen maailman perinteistä poikkeavat, Frösén kertoo.

- Huippuyksikön papyrusprojektissa on mukana kymmenisen henkeä. Koska tutkimusmenetelmät joudutaan opettelemaan alusta pitäen, on mukaan haettu ilmoituksilla myös opiskelijoista. Suurin osa heistä on tehnyt gradunsa papyruksiin liittyvästä aiheesta. Tutkijoita etsittäessä on kiinnitetty huomiota myös pitkään pintaan ja kädentaitoihin, joita tarvitaan vaikkapa hiiltyneen papyrusmökyn eri kerrosten tarkassa erottelussa.

Maailmassa on vain kolmisensataa papyrusjulkaisuja tekevää tutkijaa, joten kansainvälinen yhteistyö on välttämätöntä. Toisaalta Frösénin mielestä on tärkeää profiloitua ja erottua muista. Se avaa tiet ulkomaisiin kokoelmiin.

- Kiitos esimerkiksi erikoistumisen hiiltyneisiin papyruksiin meidän osaamisemme tunnetaan maailmalla. Kun uusia löytöjä tehdään, meidät kutsutaan ensimmäisinä tutkimaan niitä.

Useimmiten papyrusmateriaalia tutkitaan maassa, josta se on löytenyt tai johon se on jo kauan sitten varastoitu.

- Ilmastonvaihtelu ja liikuttelu vahingoittaa hauraita papyruksia. Lisäksi useimpien papyrusten alkuperä on tuntematon ja ne ovat eräässä mielessä salakuljetettua, usein jopa varastettua tavaraa, joten niitä ei senkään takia liikutella mielellään maasta toiseen, Frösén kertoo.

- Suomessa on pieniä kokoelmia jo tutkittuja papyruksia ja jonkin verran vielä julkaisemattomia. Poikkeustapauksissa saadaan lainaksi materiaalia kokoelmista, joiden ylläpitäjiin on hyvät suhteet. Tutkijan kannalta juuri nyt harmillisinta on kokoelmien rahapulassaan suorittama papyrusten myynti yksityisille keräilijöille. Tällöin alkuperäislähteet eivät aina ole enää tutkijoiden ja tiedeyhteisön ulottuvilla.

Papyrusprojekti jatkuu huippuyksikön alaisuudessa vuoteen 2011 asti. Tutkimusta kuitenkin jatketaan todennäköisesti tämänkin jälkeen projektirahoituksen turvin.

Elina Salminen

ETYMOLOGEION

SANOJEN ALKUPERÄÄ ETSIMÄSSÄ

SUOMI: PIRAATTI

Termin piraatti juuret ovat kreikan sanassa *πειρα*, joka merkitsee koetusta tai yritystä tehdä jotakin. Tästä on johdettu verbi *πειράω* / *πειράομαι*, yrittää, jota voidaan käyttää myös vihamielisessä merkityksessä: yrittää (käydä jonkin kimppuun), koettaa (onneaan jotakin vastaan). Esimerkkinä Thukydideeltä *πειράεσθαι τοῦ τείχους*, koettaa saada muuri itselleen, ts. hyökätä muuria vastaan. Merellisessä kontekstissa verbi on niin ikään saanut merkityksen käydä (laivojen) kimppuun, eli harrastaa merirosvoutta. Tästä on sitten johdettu teki-jää ilmaiseva substantiivi *πειρατής*, jonka nykykielisten jälkeläisten joukossa on muun muassa suomen piraatti.

Vieraskielisiä sanoja vierastaville voisi siis suositella tämän tilalle merirosvon synonyymiksi vaikkapa kansanomaisempaa ilmaisua yrittäjä.

ENGLANTI: RECORD (MERKITÄ MUISTIIN)

Englannin verbi *record* tulee suoraan latinan verbistä *recordor*, muistaa. Sana on muodostettu substantiivista *cor* sydän ja etuliitteestä *re-*, joka merkitsee takaisin / jälleen. Sanatarkasti siis palauttaa sydämeen. Antiikin Roomassa, kuten monissa muissakin kulttuureissa, sydän oli mielen tyysija ruumiissa. Siitä johtuu verbin merkitys: palauttaa mieleen, toisin sanoen muistaa.

Lauri Kälviäinen

LÄHTEET:

Salmi, J.W. & Linkomies, Edwin 1970: Latinalais-suomalainen sanakirja. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Liddle & Scott 1889: An Intermediate Greek-English Lexicon. Oxford: Oxford University Press.

HOMERIDIT

Homeridit lienevät useimmille klassikoille tuttuja Platonin tarjoamista sivumaininnoista, esimerkiksi Ion-dialogista. Mutta kuinka paljon heistä itse asiassa tiedetään ja mihin tämä informaatio perustuu?

Tietomme homerideista ovat peräisin antiikin auktorien ja skholiastien maininnoista, joiden tarjoama informaatio on valitettavan niukkaa; maininnat homerideista ovat pisimmilläänkin vain parin-kolmen lauseen mittaisia. Tästä syystä homeridit ovat toistaiseksi jääneet lähinnä Homeros-kirjallisuuden alaviitteeksi. Heidän tiedetään toimineen Vähän-Aasian rannikolla sijaitsevalla Khioksen saarella, mikä seikka toimi myös argumenttina, jolla khioslaiset perustelivat väitettään, jonka mukaan heidän saarensa olisi ollut myös itse Homeroksen kotipaikka. Ilmeisesti heidän päätoimenaan oli ainakin alun perin Homeroksen runouden resitointi; Pindaros mainitsee heidät toisen nemealaisoodinsa alkusäkeissä, jossa hän käyttää heistä epiteettiä "lukuisten yhteenneulottujen runojen laulajat" (ῥαπτῶν ἐπέων τὰ πόλλ' αἰοδοί), joka on varsin selvä runollinen parafraasi sanalle ῥαψωδός. Hän myös mainitsee homeridien esittäneen Zeuksesta kertovia "alkulauluja" (πρωοίμιον), joka viitannee runoresitaatioiden alukkeina käytettyihin homeerisiin hymneihin. Sen sijaan Pindaroksen maininta, jonka mukaan nämä hymnit olisivat liittyneet Zeukseen on varsin kyseenalainen, sillä säilyneistä kolmenkymmenestä kolmesta homeerisesta hymnistä vain yksi on itse asiassa omistettu

Zeukselle. Mahdollisesti Pindaros käyttäikin homerideja ainoastaan aasinsiltana siirtyessään tämän lyhyehkön epinikionin varsinaiseen aiheeseen, Zeuksen kulttipaikkojen välittömässä läheisyydessä pidetyissä Nemean kisoissa kunnostautuneen pankration-ottelija Timodemoksen ylistämiseen.

Tarkkaa tietoa homeridiyhteisön luonteesta ei ole. Eräät tutkijat ovat propagoineet käsitystä, jonka mukaan he olisivat muodostaneet Khioksella vaikuttaneen klaanin tai perheen, kuten leksikografi Harpokration mainitsee kahden varhaisen logografin, Akusilaoksen ja Hellanikoksen esittäneen. Toiset taas pitävät heitä jonkinlaisena kiltana tai yhdistystä muistuttavana organisaationa. Pindaroksen homerideihin liittyvää mainintaa selittänyt skholiasti mainitseekin homeridien olleen alun perin ainakin omien sanojensa mukaan Homeroksen sukulaisia, jotka lauloivat hänen runouttaan perinnöllisellä oikeudella, mutta että he eivät enää myöhemmin johtaneet sukujuuriaan Homerokseen. Onkin periaatteessa mahdollista, että homeridit olivat alun alkaen sukua toisilleen; muuten he tuskin olisivat voineet väittää olevansa Homeroksen biologisia jälkeläisiä.

Kreikasta tunnetaan useita patronyymisesti nimettyjä sukuja, joi-

den kantaisät ovat enemmän tai vähemmän historiallisia henkilöitä, esimerkiksi Hippokrateen säilyneessä sukupuussa hänen sukunsa kanta-isäksi mainitaan Asklepios, kun taas sotapäällikkö Miltiadeen esi-isän kerrottiin olleen Aias Telamonin poika. Toisinaan näillä suvuilla oli myös perinnöllinen ammatti, joka saattoi olla myös, hieman anakronisesti sanoen, taideammatti. Esimerkiksi Euneidesuvun jäsenet olivat ammattimaisia tanssijoita ja kitharansoittajia, Pamfidesuvun naiset taas perimätiedon mukaan laulajattaria. Myös Homeroksen sukupuusta on säilynyt monenlaisia versioita antiikin kirjailijoilla, ja he johtavat hänen sukujuurensa Orfeukseen. Nämä kertomukset eivät kuitenkaan tarjoa mitään tietoa hänen mahdollisista jälkeläisistään, joista kyllä liikkui muuten monenlaisia tarinoita. Myöskään ajatus runoilijan tuotannon periytyemisestä hänen jälkeläisilleen ei ole mitenkään aintuuta tuinen; Pindaros kertoo tarinan, jonka mukaan Homeroksella olisi ollut tytär, jonka myötäjäisiksi tämä olisi sepittänyt *Kyprian*. Jamblikhos taas kirjoittaa *Pythagoraan elämäkerrassa*, että tämän tytär olisi julkaissut erään tämän teoksista postuumisti. Lisäksi antiikissa tunnettiin tarina, jonka mukaan Thukydiden *Peloponnesolais-sodan* kahdeksas kirja olisi itse asiassa hänen tyttärensä käsialaa.

Luultavinta on, että homeridit muodostivat jonkinlaisen koulukunnan hieman platonisen, pythagoralaisen ja muiden oppi-isän mukaan nimettyjen filosofikoulujen mukaan. Se ei olisi ennenkuulumatonta: Pausanias kertoo Thespeiassa toimineesta Hesiodoksen

seuraajien muodostamasta kollektiivista, jolla oli hallussaan mestarinsa elämään ja runouteen liittyviä tietoja ja anekdootteja, sekä virallinen, lyijyyn kaiverrettu editio tämän teoksesta *Työt ja päivät*, jota he pitivät Hesiodoksen korpukseen kuuluvista teksteistä ainoana alkuperäisenä Hesiodoksen kirjoittamana teoksena. Myös homeridien voidaan päätellä kertoneen mestarinsa elämään liittyviä legendoja. Isokrates mainitsee *Helenassa* homeridien tienneen kertoa Iliaan olevan tulosta Homeroksen näkemästä unesta, jossa Helena antoi hänelle tehtäväksi kirjoittaa runoelma Troijassa sotineiden kunniaksi sekä valoi Homerokseen jumalallista inspiaraatiota. Myös Platonin *Valtion* kymmenennessä kirjassa vihjataan homerideilla olleen tapana ylistää oppi-isäänsä; Sokrates on puhuttelevinaan Homerosta, sanoen: "Parahin Homeros... Mikä kaupunki kiittää sinua siitä, että olet ollut sille hyvä lainsäätäjä ja hyödyttänyt sitä?", mihin hänen keskustelukumpaninsa Glaukon vastaa: "En minä tiedä ... edes homeridit eivät puhu tuollaisia". (Pl. R. 599 d-e)

Platon tarjoaa myös muuta informaatiota homeridien toimintatavoista. Varsin tunnettu on *Ion*-dialogissa esiintyvä maininta, jossa teoksen nimihenkilö, rehentelevä rapsodi, uhoaa Homeros-tuntemuksensa olevan sitä luokkaa, ettei kukaan vedä hänelle vertoja tällä alalla. Hän päättää puheenvuoronsa toteamalla: "...niinpä uskonkin olevani homeridien myöntämän kultaisen seppeleen arvoinen". Tämän kohdan perusteella on yleensä oletettu, että homeridit esiintyivät jonkinlaisena ylimpänä auktoriteetti-

na Homerokseen ja tämän runouteen liittyvissä asioissa, ja että he palkitsivat erityisen ansioituneita homeeristen eeposten esittäjiä tai muuten Homerokselle kunniaa tehneitä henkilöitä. Ylitulkinnan ja tyhjäkäynnille lipsahtavan spekulatiivisen vaara on kuitenkin läsnä näin suppeaa aineistoa tulkittaessa, eikä Ionin uhoa voi välttämättä ottaa kirjaimellisesti. Hän kerskailee olevansa kaikkien aikojen paras Homeros-asiantuntija ja pyrkii sitten alleviivaamaan tätä vaikutelmaa; on mahdollista, että myös ajatus, että homeridit myöntäisivät kultaisen seppeleen tunnustaakseen tämän on Platonin ironista liioittelua, olkoonkin, että kultainen seppele todella oli useissa kisoissa voittajille jaettu palkinto. Tätä nimenomaista kohtaa on joka tapauksessa yleensä tulkittu liian kriittikittömästi ja toisinaan myös selkeästi väärin.

Faidroksessa Platon mainitsee homeridit jälleen kerran, taas sangen ironisessa valossa. Faidros-nuorukaisen kanssa rakkaudesta keskusteleva Sokrates kertoo eräiden homeridien lausuvan kahta Homeroksen kirjoittamaa julkaisematonta Eroksesta kertovaa säettä, ”joista toinen on hyvin röyhkeä ja menee mitallisestikin hieman metseen. He laulavat tällä tavoin:

*siivekkääksi Erokseks’ nimittävät
kuololliset vain / kuolottomat taas
Siivekkääks’, ne sen kasvattaa täy-
tyy” (Pl. Phdr. 252 b-c)*

Vaikka nämä äärimmäisen ontuvat säkeet taatusti ovatkin Platonin kynästä lähtenyttä parodiaa, voidaan tästä kohdasta päätellä homerideilla olleen hallussaan julkaisemattomia (ἀπόθετα) Homeroksen korpukseen kuuluvia runoelmia tai ainakin säkeitä. Tällaisia säkeitä oli muutenkin liikenteessä, esimerkiksi Poseidoniokselta tunnetaan maininta Apellikonimisestä keräilijästä, joka oli erikoistunut tällaisiin säkeisiin ja koostanut niistä kokoelman, joka tunnettiin nimellä *Apellikonin Ilias*.

Huomionarvoista on, että Pindarosta myöhäisemmässä kirjallisuudessa homeridit tuntuvat menettäneen alkuperäisen roolinsa rapsodeina. Tämä lienee seurausta 400-luvulla alkaneesta kehityksestä, jonka myötä rapsodien rooli muuttui: henkilökohtainen karisma ja esiintymistaito nousivat rapsodin tärkeimmiksi ominaisuuksiksi ja esiintymisiin kehitettiin speaktaakkelimaisia elementtejä, minkä myötä perinnölliseen ammatinharjoittamiseen perustuva rapsoditoiminta kävi mahdottomaksi. On mahdollista, että tämän prosessin seurauksena rapsodit keskittyivät jossain vaiheessa 400-luvulla vaalimaan Homeroksen muistoa ja hänen nimissään kulkevia tekstejä. Homeridiyhteisön tarkka luonne ja toimintatavat jäävät kuitenkin, ainakin toistaiseksi, spekulatiivisen varaan.

Tuomo Virolainen

ROME: TOTAL WAR

ANTIIKIN VIRTUAALINEN MAAILMA

Eletään vuotta 235 ennen Kristusta. Rooma on liekeissä. Kreikkalaiset ja samnilaiset palkkasotilaat kiertelevät pitkin kaupunkia, ryöstäen minkä irti saavat ja polttaen kaiken muun.

Kolme vuosikymmentä jatkuneen sotimisen jälkeen Syrakusan tyranni Dionysios ja hänen jälkeläisensä ovat alistaneet valtaansa koko Sisilian ja suurimman osan Italian niemimaasta. Rooman tasavalta on kadonnut maan päältä ja Karthagon ennen niin mahtavasta valtakunnasta on jäljellä vain muutamia köyhiä kaupunkeja, jotka yrittävät epätoivoisesti pitää puoliaan kreikkalaisten valtavilla summilla tukemia numidialaisia aavikkoheimoja vastaan. Uudesta Suur-Kreikan kuningaskunnasta on sen sijaan hyvää vauhtia tulossa läntisen Välimeren mahtavin valtio ja varteenotettava kilpailija itää hallitseville Aleksanteri Suuren seuraajille...

Mutta hetkinen! *Maailmanhistorian pikkujättiläinen* ei kyllä puhu tämmöisestä mitään. Vuonna 235 eKr. Sisilian pitäisi olla jo roomalainen provinssi eikä toisinpäin. Mistä oikein on kysymys?

Vastaus kuuluu että tietokonepelistä. Pelinjulkaisija Activisionin suosituksen historiallisten sotapelien sarjan viimeisin tekele, pelottavan addiktiivinen *Rome: Total War*, tarjoaa pelaajalle mahdollisuuden hypätä antiikin maailmaan ja luotsata jonkin hellenistisen ajan valtakunnista kohti tunnetun maailman herruutta. Näitä on valittavana toistakymmentä, roomalaisista ja karthagolaisista aina

Ptolemaiosten Egyptiin ja Britannian keltteihin. Jokaisella kulttuuripiirillä ja siihen kuuluvilla kansoilla on oma tyyhinsä niin rakennusten ulkonäön kuin sodankäynnin hienouksienkin tasolla: hellenistisessä idässä pitkien keihäiden falangi on edelleen pop, roomalaiset suosivat raskasta mutta joustavaa legioonalaista, ja Karthagon joukot ovat halpaa roskaväkeä, joita tuetaan ensiluokkaisella ratsuväellä ja elefanteilla.

Pelkistä näyttävistä taisteluista pelissä ei silti ole kyse, vaan aikaa kuluu joukkoja liikutellessa ja hallintoasioita järjestellessä. Nämä eivät olekaan aivan yksinkertaisia toimituksia, vaan hyvän kuninkaan on pidettävä alamaisensa kurissa ja tyytyväisenä, rakennettava näyttäviä julkisia rakennuksia, pidettävä yllä valtion taloutta ja siinä sivussa huolehdittava kuningassukunsa tulevaisuudesta. Jos vielä aikaa riittää, voi aina työntää kapulointa kilpailijoittensa rattaisiin antamalla salamurhaajalle tehtäväksi listiä turhan kyvykkääksi osoittautunut vihollisenraali! Alussa valtioiden alueet ja keskinäiset voimasuhteet vastaavat suunnilleen historiallista tilannetta vuonna 270 eKr., mutta pelin kuluessa historia kirjoitetaan uudestaan – usein radikaalillakin tavalla.

Lyhyesti sanottuna, *Rome: Total War* on kiitettävän yksityiskohtainen

ja upeasti toteutettu, eikä sen saavuttama suosio yllätä. Ovathan kaikki sentään kuulleet roomalaisista, ja antiikin kaupungit ja sotajoukot ovat ruudulla komea ilmestys vaikkei niistä muuten olisikaan kiinnostunut. Klassikko-opiskelijalle peli tarjoaa kuitenkin jotain muutakin: nimittäin mielenkiintoisen näkökulman siihen, miten pitkälle viihdealan ammattilaiset ovat valmiita näkemään vaivaa historiallisen oikeaoppisuuden eteen, ja missä kohtaa viihteellisyyden tarve alkaa nakertaa faktatietoa tieltään. Pelinlaatijoiden tavoitteena kun on toki ensisijaisesti rahan tekeminen, ja peleissä panostetaan tavallisesti pikemminkin näyttävään toimintaan ja viihteellisyyteen kuin viimeisen päälle viimeistelyihin yksityiskohtiin.

Näin on viime kädessä *Rome*-pelin kohdalla, mutta tekijät ansaitsevat silti paljon kiitosta moniulotteisesta ja yksityiskohtaisesta luomuksestaan.

Paljon heikompiakin esityksiä on nähty, oli pa kyse sitten peleistä, elokuvista tai kirjoista. Historiallista taustaa valottavat erilaisten valtakuntien kuvaukset ovat asiallisia ja ainakin enimmäkseen oikein. Ulkonäöltään pelissä on hienoa taiteluiden lisäksi var-

sinkin valtava, kolmiulotteinen Väli-meren alueen kartta, jonka ansiosta ahkera pelaaminen saattaa jopa olla hyödyksi opinnoissa: sellaisten kuu- luisien kaupunkien kuten Pergamonin ja Antiokian sijainnit olivat allekirjoit- taneen päässä jo ennen arkeologian johdantokurssia (syynä tietenkin se, että olin itse joukkoineni piirittänyt kumpaakin jo useampaan otteeseen...) ja muutenkin pelatessa saa jonkinlai- sen käsityksen antiikin alueiden koos- ta ja välimatkoista.

Yksinkertaistuksiakin pelin maan- tieteestä silti löytyy. Esimerkiksi kau- pungit ovat niin tärkeitä ja yksityis- kohtaisia kohteita, että vain kunkin alueen kaikkein merkittävimmät ovat mahtuneet kartalle - muutoin koko kartta olisi yhtä kaupunkia. Näin ollen Italian niemimaalla sijaitsee pelissä vain huimat 9 asutuskeskusta – muun muassa Rooma, Capua ja Tarentum. Samalla tavoin koko Roman tasaval-

Legioonalaiset lataamassa heittokonetta (The Creative Assembly ja Activision www.totalwar.com)

ta, joka ei ole (vielä...) yhden miehen hallitsema on jaettu senaatin itsensä hallinnoimaan Roomaan sekä kolmen suuren aatelissuvun hallinnoimiin alueisiin – nämä ovat ”Juliuksiksi” nimetty suku Pohjois-Italiassa, ”Brutukset” Apulian sekä Calabrian alueella ja ”Scipiot” Capuan ympäristössä sekä koillis-Sisiliassa. Tämä on pelin suurin poikkeama historiallisesta todellisuudesta ja antiikintutkijan näkökulmasta uskomattoman karkealta tuntuva tapa mallintaa myöhäisen tasavallan ajan valtataisteluita ja sisällissotia, mutta vaikeaa se kai olisi muutenkaan ollut toteuttaa antamatta koko tasavaltaa pelaajan käsiin. Roomalaisilla pelatessa kun pelin ideana on nimenomaan kilpailla muiden ylimyssukujen kanssa poliittisesta vaikutusvallasta ja ennen pitkää kukistaa kilpailijat sisällissodassa á la Caesar Octavianus, sekä tietysti julistaa itsensä roomalaisen maailman yksinvaltiaaksi.

Muitakin hieman vähemmän silmiinpistäviä mutta yhtä kaikki hasuja yksityiskohtia löytyy. Esimerkiksi roomalainen nimikäytäntö vaikuttaa olleen tekijöille hieman ylivoimainen käsittää, joten he ovat tyytyneet englantilaiseen, kantamatta juuri huolta siitä mitkä sopivan roomalaiselta kuulostavista nimistä ovat etu- ja mitkä sukunimiä: tarkkasilmäinen bongaa pelistä helposti vaikkapa sotapäällikkö Flavius Juliuksen, jolla on peräti kaksi sukunimeä. Samalla tavoin Egyptin Ptolemaiios-suvun helleeniset juuret tuntuvat unohtuneen siinä määrin että sen jäsenet kuvataan täysin egyptiläisissä pukeissa egyptiläisiltä kalskahtavine nimineen... La-

tinistia taas kiusaa *Scipio*-nimen omi-
tuinen monikkomuoto *Scipii*, jonka
ainakin minun sanakirjani mukaan
kuuluisi olla *Scipiones*. Viimeiseksi,
tekijät eivät ole voineet vastustaa kiu-
sausta ottaa taistelukentille mukaan
erikoisempiakin sotilaita, joiden teho
on joskus hieman liioiteltu ja legendoi-
hin nojaava ollakseen täysin aidon
tuntuinen. Niinpä Spartan punaviit-
taiset hopliitit pysäyttävät keihäineen
lyhyeen vaikka elefanttilauman rynn-
istykseen.

Loppujen lopuksi *Rome: Total War*
on kuitenkin niin puoleensavetävä,
että vannoutunut historiaihminenkin
huomaa antavansa sille yhtä ja tois-
ta anteeksi. Yksinkertaistuksista ja
suoranaisista mokista huolimatta pe-
listä paistaa läpi sen tekijöiden innos-
tus luoda kerrankin edes jotenkuten
aidontuntuinen antiikin maailmaan
sijoittuva seikkailu tietokoneruudul-
le. Ja kukapa kieroutunut, pelaamista
harrastava kreikan pääaineopiskelija
voisi vastustaa kiusausta marssittaa
falanginsa Italiaan, polttaa ja hävittää
Rooman kaupunki ja pyyhkiä moko-
mat barbaarit maailmankartalta...

No niin. Voisin kirjoittaa lisäksi,
mutta hellenistisen maailman tuleval-
la päämiehellä riittää kiireitä, ja juuri
nyt minua odotetaan Sisiliassa: kart-
hagolaiset ovat taas sotapolulla. Kur-
jat, eivätpä taida tietää kenen kanssa
haastavat riitaa.

Lauri Kälviäinen

Σάββατον σκατό Σάββατον

(M. Leiwo)

είδες τη ζωή σαν στραβός
ξέρεις και θα μάθεις
την πραγματοποίηση σου
πρέπει να τ'αλλάξεις,
τελείωσε, ανεγνώται
το βιβλίο, ψέμματά σου
δεν θέλεις να ξέρεις
η αλήθεια είναι 'δώ

οὐδείς θα σου λέγει ποτέ
όταν ερωτάς το γιατί
μόνο σου λένε έτσι παει
ψευδής είναι ο ντουνιας

ο κόσμος που σε τσάκιζε
τους θέλεις να καίονται
οι πόρτες της ζωής κλείνουν
δεν έχει δρόμος τώρα
ελπίζεις ότι σε παίρνουν
της κρίσης τα χέρια
δεν πειράζει αν το φως της μέρας
δεν το βλέπεις

οὐδείς θα σου λέγει ποτέ
όταν ερωτάς το γιατί
μόνο σου λένε έτσι παει
ψευδής είναι ο ντουνιας

πού τρέχεις τώρα
δεν έχεις άλλο
ούτε αύριο
μπορείς να ζεις πια
όνειρα εφιάλτες
ουρανό κόλαση
θα γίνουν για σένα
τίποτε άλλο

όλα γύρω σου
μαλακίες σου
ο θεός ξέρει
Σάββατον Σάββατον
σκατά είναι όλα
ζωή για το Χάρο
ο Χάρος για σένα

AQUALUNG

(H. Halla-Aho ja M. Leiwo)

Sedens in subsellio
lustrans puellulas animo malo.
Mucus naso permanat
pinguibus digitis pannos palpat.
Sub sole frigidus siccans
spectat feminalia currere.
Ut anas exanimata
frusta sputat sortis suae iniquiae.

Sol striat frigidus
senem solum errantem.
Consumit
tempus quo novit modo.
Crura dolent
cum tabaculam legit,
in latrinam intrat
calfacit pedes.

Solitarius
videt arma in via
salvationis, eheu,
et mulsi vas.
Aqualung amice,
noli exire anxius,
miserabilis, vides, ego sum.
Meministine tu
Decembres nebulas,
glacies cum
barbae adhaerescit
dolorem faciens.
Et ultimam nunc stridorem
flas ut urinator,
florent et flores ut
insania vere.

*Kappaleet esitetiin Symposium ry:n 45-
vuotisjuhlassa. Ne ovat käänmöksiä Black
Sabbathin ja Jethro Tullin kappaleista
"Sabbath Bloody Sabbath" ja "Aqualung".*

HENKILÖKUNNAN HAASTATTELU

- SEPPO SEPPÄ -

Kuka on tuo Antiquitasin kotitonttu, Seppo Seppä, suuri tuntematon, joka pitää kirjamme ojennuksessa? Tutkiva journalisti lähti selvittämään mysteeriä, tonkimaan likaisia yksityiskohtia ja löysi jos ei suuria paljastuksia niin ainakin varsin puheliaan miehen, joka selvästi rakastaa kirjojaan ja työtään, johon tie on kulkenut mutkitellen klassisesta koulusta. Psykologistakin silmää Sepältä taitaa löytyä.

Kauanko olet työskennellyt Antiquitasissa?

Nyt tulee täyteen 4,5 vuotta.

Miten päädyit alalle?

Alun perin opiskelin psykologiaa, mutta töihin päädyin elokuva- ja musiikkialalle. Lamavuosien jälkeen olin sotakorkeakoulun kirjastossa ja sieltä päädyin Porthanian humanistisen tiedekunnan kirjaston kautta Antiquitasiin.

Oudoin asia, mitä sinulta on tiedusteltu Antiquitasissa?

Tikkakoskelle rakennettiin ilmasotakoululle uusi rakennus ja sille pyydettiin keksimään nimi. Nimesin sen *Aquilaksi*. Yleisesti ottaen yleisiä kyselyjä ovat sanojen etymologiat. Kirjastossa on 23 000 nidettä ja kun ne on tullut viisi kertaa luetteloitua, materiaalin tuntee jo läpikotaisin.

Mikä antiikin jumala olisit ja miksi?

Kun nimi on Seppo Seppä, niin joku sepän hommien kanssa tekemisissä oleva sen täytyisi olla.

Mitä Antiquitasin kirjoista vaalit?

Oikeastaan kaikkia. Valikoima on monipuolinen, täältä löytyy tutkimuskirjallisuuden ohella *Asterixia* ja *Harry Potteri*akin latinaksi. Uutuuksista *Nykylatinan sanakirja* on varsin oiva teos.

Millä kolmella adjektiivilla kuvailisit klassillisen filologian opiskelijointa?

Iloinen, kaunis, eteenpäin pyrkivä.

Mikä on maailman kirjastojen helmi?

Maaailmanlaajuisestikin ajatellen meidän Antiquitasimme on hyvä alan kirjasto. Tietenkin Pariisista löytyy laaja valikoima samoin kuin Etelä-Saksasta, jossa Heidelbergin yliopiston kirjasto on alan huippuja.

Maija Pohjanpalo

PIKKU-UUTISIA

Edellisen Rostran ilmestymisestä on vierähtänyt jo kuu jos toinenkin, ja Symposion on ehtinyt järjestää useammatkin juhlat. Syksyn ensimmäiset kekkerit olivat 21.9. vietetyt fuksiaiset, joissa nähtiin muun muassa mysteerikulttien palvontamenoja sekä vapaita – tai yksinkertaisesti epäonnistuneita – käännöksiä antiikin lyriikasta. Huhujen mukaan yön pimeinä tunteina Alina-salista raikasi ABBA, mutta juhlijat kieltäytyvät kommentoimasta asiaa.

Hieman juhlallisemmissa tai ainakin paremmin pukeutuneissa merkeissä vietettiin 45-vuotisjuhlia 12.11. Käpylän työväentalolla. Tarjolla oli paitsi hyvää ruokaa ja seuraa myös musiikkia, jonka sanoitukset löytyvät tämän Rostran sivuilta, sekä katkelma *Ampiaisista*. Pitkään suunnitellut juhlat olivatkin kaikkien osanottajien mukaan mitä onnistuneimmat.

Syksyn aikana symposiumit vierailivat Jyväskylän sisarjärjestön Taberna Latinan illanistujaisissa. Symposionin edustus oli melko vähäinen, mutta kaksi retken osanottajaa tarjosivat tuleville kollegoille kattavan kuvan laitoslaitstemme kirjosta käyttäytyen keskimäärin hyvin. Jyväskyläläiset puolestaan olivat kuulemma erinomaisen anteliaita isäntiä ainakin viinin suhteen.

14. joulukuuta kimaroitiin jälleen parhaisiin pukeutuneina. Tyyli tosin oli hieman vanhanaikainen – kyseessä olivat nimittäin togabileet. Asujen kirjo oli kiitettävä peploksista togiin. Nähtiinpä juhlakansan joukossa seeprakuosinen khlamyskin. Juhlaan sopivasti tarjolla oli mulsumia. Juhlat olivat vähintäänkin yhtä menestyksekkäät kuin klassiset esikuvansa, joskin antiikki-innostus lopahti osalla ennen seuraavan aamun kreikan tenttiä.

Talven juhlat jatkuivat hallituksen vaihtajaisilla 27.1. ravintola Zorbaksessa. Herkullisen aterian jälkeen siirryttiin irlantilaismaltaiden pariin, mutta keskustelunaiheet pysyttelivät antiikissa – ainakin hetkittäin. Odotamme mielenkiinnolla, miten suuret suunnitelmat draamaspektaakkelin valmistamiseksi edistyvät.

Viimeinen juhla, jota ehdittiin vietää ennen lehden painoon menoa, oli Lupercalia 8.2. Oivallisten kandidaattien joukosta löytyi susipoika, joka tosin traagisesti kadotti fasciksensa illan aikana. Syvällisimmät keskustelut käytiin keittiössä, mutta tanssilattialakin oli kiitettävästi elämää. Etenkin sirtakiin otettiin innokkaasti osaa, vaikkakin askeleita pitää kenties vielä hieman hioa. Perinteinen ”kakkuravonta” toi lisäjännitystä iltaan.

